

Risikopræmie etc., kun udgør 9,5 pCt. af Bruttoindtægten. Denne Opgørelse omfatter imidlertid Landbrugsaar med høje Tal saavel for en Del af Driftsudgifterne som ogsaa for de producerede Varer, Tal, der navnlig for Færdigvarenes Vedkommende forlængst af Verdensprisfaldet er bragt ned, for en Række betydelige Eksportartiklers Vedkommende endog helt ned i Nærheden af Niveaue for 1914. Det danske Landbrug har efter De samvirkende danske Landboforeningers Opfattelse ikke været interesseret i Bevarelsen af de senere Aars høje Prisniveau, men hvad det er interesseret i, er, at Prisfaldet sker saaledes, at det i det mindste i lige Grad kommer til at paavirke Driftsudgifterne og de færdige Produkter.

Men netop paa dette Omraade kan Tilrettelæggelsen af Landets Toldlovgivning komme til at spille en indgribende Rolle, gennem Toldforanstaltningernes Indvirkning paa Prisniveauet. Omfanget af denne Indvirkning paa Landbrugets Driftsomkostninger undervurderes ofte, og De samvirkende danske Landboforeninger har derfor ladet undersøge, hvor omfattende den er, og man er efter en Gennemgang af de enkelte Poster, i hvilke de samlede Driftsudgifter kan opløses, kommet til det Resultat, at en Tilrettelægning af Toldlovs politikken her i Danmark bort fra „Principperne af 1908“ direkte vil kunne paavirke over 50 pCt. af Driftsudgifterne enten direkte opadgaende eller hemmende Verdensprisfaldet i at virke. Det er efter De samvirkende danske Landboforeningers Opfattelse et stort Spørgsmaal, om Landbruget under den nu foreliggende Udvikling af Priserne i Verdensmarkedet paa Landbrugsprodukter vil kunne bære dette uden at reagere paa en Maade, der under de nuværende Forhold med Hensyn til de danske Erhvervs Eksportevne vil kunne faa en skæbnesvanger Indflydelse paa vort Lands Betalingssevne i den internationale Omsætning.

Til Forklaring og Paavisning heraf vil et Par Bemærkninger af faglig Karakter være nødvendige. Ved Spørgsmaalet om Arealets Benyttelse indenfor Landbruget sondres mellem Arealets Benyttelse til Korn, til Rodfrugter og til Græsning. Kendetegnet paa det intensivt drevne Landbrug, d. v. s. Landbruget med den store Bruttoomsætning, har her i Landet været dels Kornkulturen, dels og særlig Roekulturen, der almindeligvis beslægtet større Del af det dyrkede Landbrugsareal, jo mere intensivt det paagældende Landbrug drives. Men netop disse to Kulturer kræver ogsaa de store Driftsudgifter. I den sidst foreliggende Opgørelse for et større Antal jyske Landbrugsregnskaber for Driftsaaret 1919—20 er det saaledes oplyst, at Driftsudgifterne i Kroner pr. ha har været for Kornmarkens Vedkommende 557 Kr.*), for Roemarkens Vedkommende 1 016 Kr.*), men for Græsmarkens Vedkommende kun 246 Kr.*). Samtidig er naturligvis det Antal Foderenheder, der er frembragt ved Dyrkning af de forskellige Afgrøder, højst forskelligt, idet Kornkulturen har præsteret 2 594 Foderenheder pr. ha, Roekulturen 4 443 Foderenheder pr. ha og Græsmarkskulturen 2 021 Foderenheder pr. ha, hvorefter det har kostet 21,4 Ø. at producere en Foderenhed i Kornmarken, 22,9 Ø. at producere en Foderenhed i Roemarken, men kun 12,2 Ø. at producere en Foderenhed i Græsmarken, og det opgjorte Overskud i Kroner pr. ha har herefter ved henholdsvis Korndyrkning, Rodfrugt og Græsmarkskultur udgjorde 350, 90 og 236 Kr. pr. ha. Det skal yderligere bemærkes, at det meget høje Udbytte ved Korndyrkning i det paagældende Aar skyldes dette Aars høje Kornpriser, der jo allerede nu er dalet betydeligt.

Naar Nettoudbyttet af de forskellige Kulturer saaledes opviser en saa forskellig Størrelse, hænger dette jo, som det vil fremgaa af det foregaaende, sammen med Driftsomkostningernes forskellige Størrelse. Og heri aabenbarer sig da Sammenhængen mellem et Lands økonomiske Politik og det faglige Spørgsmaal om Driftsformerne indenfor Landbruget. Thi ingen vil kunne fortanke danske Landmænd i at vælge just den Driftsform, der gennem reducerede Driftsomkostninger giver det største Nettoudbytte, om end paa Bruttoudbyttets Bekostning: Efter Landboforeningernes Opfattelse og Erfaring er man indenfor dansk Landbrug, netop paa Grund af et allerede bestaaende Misforhold mellem Brutto- og Nettoudbyttet, fremkaldt ved de høje

*) I de her anførte Tal for Driftsudgifterne er ikke medregnet Forrentning, Grundskatter og Driftslederløn, hvorfor de efterfølgende Tal for Omkostningerne ved at producere en Foderenhed er for lave, medens Tallene for Nettoudbyttet i tilsvarende Grad er for høje. Da de ovennævnte Udgiftsposter imidlertid fordeler sig nogenlunde ligeligt paa de tre Markafgrøder, forrykkes det indbyrdes Forhold imellem dem imidlertid ikke væsentlig.